

OSKRBIMO SLOVENIJO - ŠTAFETA SEMEN od leta 2012 dalje

Gibanje za povečanje samooskrbe, ohranjanje, sejanje in izmenjavo slovenskih, domačih, avtohtonih semen zelenjadnic, poljščin, medovitih in zdravilnih rastlin ter sadnih vrst in soustvarjanje trajnostne prihodnosti.

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; FB:OskrbimoSlovenijoStafetaSemen; /EkociSlovenija

SZJ: »Kaj bomo v prihodnje jedli in kako shranili hrano?« Sejem AGRA 2025

Gornja Radgona: Združenje Ekoci je na sejmu AGRA 2025 pripravilo izjemno zanimiv program, ki je obiskovalcem ponudil praktične rešitve za prehransko varnost v prihodnosti v sodelovanju s partnerji: Davor Vučkovski Njami, njami, Zeliščno kmetijo Vidov brejg, TD Klopoteč, organizacijami in aktivisti v okviru vseslovenskega gibanja za povečanje samooskrbe in ohranjanje slovenskih semen Oskrbimo Slovenijo – Štafeta semen. Pripravili so predstavitev zanimivih rešitev, kako povečati prehransko varnost s sonaravno pridelavo, kako biti samooskrbni z vsaj 50 rastlinami, ki so pomembne za prehransko varnost vse od semena do krožnika. Predstavili so pomen zelišč ter shranjevanje hrane brez hladilnika z liofilizacijo in sušenjem ter pripravljenost posameznika na morebitne izredne razmere v okviru projekta Pripravljeni na vse.

Vsebinski poudarki tedna:

Mag. Davor Vukovski predstavlja blagovno znamko Njami njami, ki dober primer povečevanja oskrbe v lokalnem okolju, saj večino sadja in zelenjave iz sonaravne pridelave odkupi v lokalnem okolju in ga liofilizira. Razvija inovativne izdelke, kot so limonada z ingverjem, sadni bomboni, personalirani izdelki ter išče načine kako in kakšna živila pripraviti za shranjevanje brez hladilnika za več let tudi za čas morebitnega poslabšanja prehranske varnosti, **Liofilizacija** kot metoda shranjevanja hrane brez hladilnika je navdušila s svojo učinkovitostjo in ohranjanjem hranilne vrednosti živil. Gre za napredno tehniko, pri kateri se voda iz živila odstrani z zamrzovanjem in sublimacijo v vakuumu. Tako živila ohranijo skoraj vse vitamine, minerale, barvo, okus in obliko ter se lahko hranijo več let — brez dodanih konzervansov.* Tako se zmanjšujejo zavržki hrane in podaljšuje sezonska oskrba s sadjem.

Mag. Tatjana Buzeti, Vidov brejg predstavlja največji ekološki zeliščni vrt v neokrnjenem okolju Goriškega. Pravilno sušenje zelišč je ključna metoda pri ohranjanju zdravilnih učinkovin, eteričnih olj in hranilnih snovi, ki omogočajo daljši čas uporabe zelišč. Razvijajo inovativne izdelke, predelave zelišč za kulinariko iz več kot 30 vrst zelišč kot so ameriški slamnik, monarde, melise, ognjiča, meta. Prizadevajo si za čim večjo oskrbo z zelišči v javne ustanove, saj je ključno, da se zdrava prehrana uvrsti že v šole in vrtce, DSO.. **Slovenija je lahko zeliščarska velesila** z več kot 3.000 rastlinskimi vrstami, od tega vsaj 500 zdravilnimi, ima Slovenija izjemen potencial za trajnostno pridelavo, predelavo in uporabo zelišč v prehrani, zdravilstvu in aromaterapiji ter uporabo v kulinariki. Ali jih bomo znali izkoristiti?

Turistično društvo Klopoteč zeliščarske Marije Snežne Zgornja Velka skrbno oživljajo tradicijo. Skrbno nabrana in okusna zelišča so del kulinarike po starih receptih mešanic za čaje in druge namenske uporabe, ki je poznana v lokalnem okolju z uporabo zelišč. Poleg svojih vrtov skrbijo za skupen zeliščni vrt.

OSKRBIMO SLOVENIJO - ŠTAFETA SEMEN od leta 2012 dalje

Gibanje za povečanje samooskrbe, ohranjanje, sejanje in izmenjavo slovenskih, domačih, avtohtonih semen zelenjadnic, poljščin, medovitih in zdravilnih rastlin ter sadnih vrst in soustvarjanje trajnostne prihodnosti.

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; FB:OskrbimoSlovenijoStafetaSemen; /EkociSlovenija

Prisegajo na pridelavo zelišč po biodinamičnem koledarju ob upoštevanju luninih men. Prepričani so, da je zdravilnost rastlin največja tedaj, če jih utrgamo ali nabereмо ob ustrezni uri, v pravilnem letnem času ali ob primerni lunini meni po biodinamičnih metodah. Korenine je potrebno izkopavati predvsem pozimi ob pojemačji luni, ko se sok spušča. Liste obiramo ob naraščajoči luni, in to dopoldan, ko so najbolj sočni, saj se takrat sok vzpenja. Cvetove trgamo dopoldan, ko se rosa osuši. Skorjo lahko nabiramo vse leto, vendar je najbolj zdravilna spomladi in jeseni v času muževnosti, to pomeni, da je rastlina v soku. Tradicijo oživljajo naprej saj in jih glede na učinkovine posameznih zdravilnih rastlin posušijo, izdelajo mešanice čajev, mešanice zeliščne soli .. Po tradiciji povežejo več kot 600 šopkov z najmanj 9 različnimi zdravilnimi rožicami, v dar ljudem pri mašah. Zeliščarji so ponosni na lastna pridelana semena zelenjadnic, ki si jih izmenjujejo. Njihova dejavnost možno zaznamuje lokalne okolje in krepí povezovanje in prenos znanja na prihodnje rodove.

Foto utrinki: Prehranska varnost, Irena Rotar Ekoci, lifolizirano sadje Davor in Maja Vučkovski, Izmenjevalnica semen Gelca Carni Td Klopotec, Zeliščarji Marija Snežna in Tatjana Buzeti Vidov brejg.

Irena Rotar, Ekoci, Oskrbimo Slovenijo - štafeta semen- vseslovensko gibanje za povečanje samooskrbe in ohranjanje slovenskih semen: »Lastna slovenska semena so temelj prehranske suverenosti. Avtohtone in prilagojene sorte, ki so bile razvite in ohranjene v Sloveniji, zagotavljajo večjo odpornost na lokalne vremenske razmere, bolezni in škodljivce. S tem prispevajo k stabilni, sonaravni pridelavi hrane in zmanjšujejo odvisnost od uvoženih semen, ki pogosto niso prilagojena našemu okolju. V okviru gibanja sodelujemo z institucijami in odločevalci ter si prizadevamo **za vzpostavitev slovenske semenarske panoge** ter vzpodbujamo uporabnike, **da sejejo slovenska semena**, ki jih trenutno imajo na trgu le **Semenjalnica in Amarant**.

OSKRBIMO SLOVENIJO - ŠTAFETA SEMEN od leta 2012 dalje

Gibanje za povečanje samooskrbe, ohranjanje, sejanje in izmenjavo slovenskih, domačih, avtohtonih semen zelenjadnic, poljščin, medovitih in zdravilnih rastlin ter sadnih vrst in soustvarjanje trajnostne prihodnosti.

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; FB:OskrbimoSlovenijoStafetaSemen; /EkociSlovenija

K sreči so se začela pojavljati slovenska semena tudi v nekaterih kmetijskih trgovinah, kjer imajo napredna vodstva, ki se zavedajo, kaj se bo zgodilo v bližnji prihodnosti **z uvedbo zakonodaje o novih genomskih tehnik pridelave (NGT), kjer bo lahko spremenjeno do 20 genov semenom rastlin; ne hrana in ne semena pa ne bodo nič označena, da so plod genskega inženiringa.** Kako bo vse to vplivalo na zdravje ljudi, čebel, živali in biotsko pestrost, pa še ni ugotovljeno. K sreči **slovenska semena sejejo in ohranjajo tudi nekateri napredni slovenski kmetje.** Sodelujočim v vseslovenskem gibanju Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen (organizator Ekoci) posreduje podatke o teh kmetijah in povezuje kmete in uporabnike ter sodeluje s šolami in vrtci. K sodelovanju vabijo tudi za leto 2026 ter nagovarjajo kmete naj postanejo kooperanti za pridelavo slovenskih semen.

Koliko smo prehransko varni?

»Za en teden za kritično infrastrukturo«, je objavilo naše Ministrstvo za kmetijstvo. FAO -organizacija združenih narodov za prehrano in kmetijstvo je opisalo, katere rastline hranijo svet (»Plants That Feed the World«), kjer je bila izpostavljena prehranska varnost kot globalni poziv k ohranjanju rastlinskih vrst, ki hranijo svet, saj je na svetu že milijarda ljudi lačnih. Zato si je nujno prizadevati za pridelavo in ohranjanje užitnih rastlin. Da je hrana strateško orožje, lahko vidimo ob žalostnih prizorih iz Gaze.

Zato si tudi v okviru gibanja Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen prizadevamo za ohranjanje vsaj 50 vrst semen, ki so ključna za prehransko varnost. Ne le na področju vrtičkarstva in samooskrbe z zelenjavo in zelišči, ampak apeliramo na vse institucije, odločevalce in kmete, da čim prej pristopijo k uresničitvi samooskrbe na tem področju, da bomo v Sloveniji samooskrbni vsaj z 50 rastlinami, ki so ključne za prehransko varnost. Da bi jih znali pridelati in predelati ter ohraniti in tako poskrbeti za sedanje in prihodnje rodove.

Združenje Ekoci, Irena Rotar je predstavila v okviru projekta Pripravljeni na vse - nahrbtnik preživetja, ki je bil predstavljen kot nepogrešljiv pripomoček ne le v kriznih razmerah, temveč tudi v vsakdanjih situacijah. Vsebuje osnovne higienske potrebščine, živila in pripomočke kot so voda, energijske ploščice, prva pomoč, svetilka, rezervna oblačila, odeja.. Uporaben je na dopustu, med daljšim čakanjem v avtomobilskih kolonah, na letališčih ali pristaniščih, kjer lahko pride do večurnih zamud. Pomemben je **v primeru morebitnega požara ali potresa,** kadar je potrebna hitra evakuacija in ima vsak član družine svoj nahrbtnik in se hitro umakne na varno in je preskrbljen z najnujnejšim. **Projekt Pripravljeni na vse združuje strokovnjake s področij zaštite, zdravstva, trajnostnega razvoja in samooskrbe.** Cilj projekta je prebivalcem ponuditi celovita, praktična znanja za učinkovito odzivanje v nepredvidenih situacijah. Osebna pripravljenost je ključna, saj ljudje pogosto ne vedo, kako ukrepati v kriznih razmerah. Projekt izvajajo Občina Žalec s štabom Civilne zaštite Žalec, Razvojno agencija Savinja, Zdravstvenim domom Žalec in Združenje EKOCI. V okviru projekta potekajo od junija 2025 do marca 2026 na UPI – Ljudski univerzi Žalec delavnice, namenjene pridobivanju ključnih veščin in širjenju informacij, ki krepijo odpornost posameznika in skupnosti.

OSKRBIMO SLOVENIJO - ŠTAFETA SEMEN od leta 2012 dalje

Gibanje za povečanje samooskrbe, ohranjanje, sejanje in izmenjavo slovenskih, domačih, avtohtonih semen zelenjadnic, poljščin, medovitih in zdravilnih rastlin ter sadnih vrst in soustvarjanje trajnostne prihodnosti.

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; FB:OskrbimoSlovenijoStafetaSemen; /EkociSlovenija

Že 10. septembra bo izvedena delavnica, kako se znajti v situaciji, če en teden ne bi bilo elektrike. Sledijo pa delavnice za pripravljenost na poplave, požare, plazove, radioacijo.. Biti pripravljeni na vse bo z znanjem bo veliko lažje.

Skupaj za odpornejšo prihodnost, Predstavitve in mnenja obiskovalcev so pokazale, da je znanje o samooskrbi, sonaravni pridelavi in alternativnih metodah shranjevanja hrane ključno za prihodno prehransko varnost. Pridobitve znanja in veščin o osnovnih načelih preživetja, pripravljenost na nepredvidene podnebne, geopolitične in ostale razmere pa postaja nujnost. Vključno s tem, da se ozavestimo kako pomembno je, da se znamo sami oskrbeti vsaj z 50 rastlinami, ki so pomembne za prehransko varnost in poskrbeti za prehransko varnost in odpornost na nivoju gospodinjstva, lokalne skupnosti in države.

Združenje Ekoci in gibanje Oskrbimo Slovenijo sodelujočimi partnerji se zahvaljujejo vsem sodelujočim in obiskovalcem za izmenjavo znanja, izkušenj in semen. Naprednim predstavnikom medijem pa zato, da tako pomembnimi informacijami ozavšečajo javnost.

S spoštovanjem.

Za gibanje Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen, Združenje Ekoci s partnerje in somišljeniki

Irena Rotar, predsednica